

40 ad medium, vers. *Ipse tamen* vel * quia res est ab Ecclesia in emphyteusum concedi solita, iuxta ea, quae ad vltimum argumentum dicemus, & vtrumque in proposito obleruat, & explicat Iulius Clarus d. lib. 4. *sentent. 8. emphyteusis quast. 28. num. 7. vers. Et si dicas*, & vers. *Præterea*, in quibus terminis sufficit si Ecclesiastica emphyteusis ita in perpetuum concedi possit, vt ad omnes descendentes in infinitum transeat, iuxta primordiale eius naturam, non etiam vt ad extraneos; quomodo intellecta præcedens sententia verissima est, prout eam intellexerunt Anton. Butrius n. 13. ad medium, vers. *Si fiat sine causa*, & Panormitan. num. 27. ad fin. vers. *Si autem sit sine causa*, in d. cap. in presentia, de probat. aperteque præsupponunt Doctores omnes, pro eadem sententia alati, maxime Iul. Clar. d. quast. 28. num. 7. vers. vltimo.

Nec dicatur quod etiam nullis interuenientibus solemnitatibus in casibus aliis permittitur possit Ecclesia pro extraneis in perpetuum emphyteusum concedere, cum nulla lex canonica reperitur, quae talem concessionem ab Ecclesia extraneo fieri prohibeat, lex autem Iustiniani in d. *Authent. de non alienandis*, §. *emphyteusum*, tamen si Ecclesiis fauorabilis, ex defectu tamen potestatis nulla est, nec Ecclesiam ligare potest, iuxta regul. *Text. in c. Ecclesia Sanctæ Mariæ 10. vers. Quod Ecclesiarum*, vbi notantur omnes, de constitutionibus, & in terminis aduertunt Abbas num. 28. vers. *Ego in hoc dubio*, & num. 29. & Imola num. 14. vers. *in fin. vers. Aduerte tamen*, in d. cap. in presentia. Nam vt considerant longè melius Francisc. Aretin. ibi numero 6. & Philippus Decius numer. 157. ad fin. vers. *Ad hoc dupliciter* concilium generale Siluanense, siue potius Siluanacense, relatum in cap. nulli §. de rebus Ecclesiæ, aperte probauit tam Leonis Imperatoris constitutionem, quæ extat, in l. *inuenimus nulli 14. C. de Sacro-sanct. Ecclesiis*, Ecclesiasticarum rerum alienationem sub certis penis prohibentem, quam Iustiniani, illam innouantem, & declarantem in d. *Aub. de non alienandis*, cap. 1. siue §. *nos igitur*, & §. *alienationis*, cuius femè verba consilium vsturpauit, eaque approbatione factis quidem ostendit, se non tantum probare quod à Iustiniano circa legem Leonis in illo capite statutum est, sed & omne aliud, quod in eadem materia ad Ecclesiarum fauorem ipse sanciuit, quale illud fuit potissimum, quod paulò post ab eo constitutum reperitur in d. §. *emphyteusum*, vt videlicet emphyteusis Ecclesiæ ad solos descendentes regulariter non etiam ad extraneos transferret, argument. *Text. in Aub. de filiis ante dotalia instrumenta nati*, circa finem principij, vers. *Tertia vero constitutione*, collectio. 3. iuncta regul. *Text. in cap. translato 3. & in cap. nam concupiscentiam 4. de constitutionibus* maxime * cum in fauorabilibus facilius approbatio præsumatur, argument. *l. si remouerandi 6. §. si passus*, iuncta l. qui patitur 18. ff. *mandati regula qui tacet 43. lib. 6. cum traditis à Petro Pechio ibi, num. 4. & §. vbi que post principium*, & latè à Menoch. de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 99. à num. 11. ad 14. Barbosa post alios in l. *qua dicitur 24. num. 153. in fin. ff. soluto matrimonio*. * Accedit his, quod Innocentius III. in cap. *in fin. de rebus Ecclesiæ*, generaliter probauit secularium Principum sanctiones, Ecclesiasticam libertatem suis priuilegijs munientes,

& maxime circa prohibitionem alienationis rerum Ecclesiasticarum editas, cum ea ratione motus impugnet quædam laicorum statuta, quæ Ecclesiasticæ rei alienationem absque legitimo Ecclesiasticarum personarum assensu permittebant, eoque tendit quod in proposito, tradit, paulò aliter rem explicans, Anastasius Germonius de sacror. immunit. lib. 3. cap. 17. à num. 567.

Unde & illud facile est conicere, non sine 44 mysterio Concilium in dict. cap. nulli, pro verbis illis, & in perpetuum extensam emphyteusum, quæ extant in dict. *Authentic. de non alienandis*, §. *alienationis*, & in infinitum, siue per omnes generationes protraham significant, argumento *Textus in l. cum debere 33. ff. de seruit. urbanarum prædior. hæc repositiisse*, & emphyteusum perpetuum contractum, in quibus vox perpetuum stat appositivè, hæc merè declaratiuè, iuxta naturam actus, non restrictiue, iuxta ea; quæ, in simili tradit Barr. in l. omnes populi 9. ff. de iustitia & iure, & in l. 1. Cod. de summa Trinitate, vbi que numero primo, adeoque * illis verbis tantum significatur, sub alienationis nomine censeri prohibitum contractum emphyteusum, qui aliqui sui natura perpetuus est, §. *ad hoc autem*, in fin. de locato, & conducto, non tamen emphyteusum contractum prohibitio ad solum perpetuum restringitur, siue non excluditur incomprehensio * 46 saltem lata emphyteusis temporaria, putà quæ ad longum vel longissimum tempus decem, vel amplius annorum concedatur, & multò minus vitalitiæ, quæ ad vnus, aut certorum hominum vitam celebratur, cui & perpetua appellatio conuenit; quippè quæ paulò latius perpetua dici solet, l. 1. ff. pro socio, clem. 1. iuncta glossa, verbo ad vitam eius, & communis, de rebus Ecclesiæ, cum generaliter his modis dominium vitile non minus transferri, adeoque alienationem quandam induci consistet ex l. 1. §. qui in perpetuum, iuncta glossa vltima, & communis, & l. 3. iuxta interpretationem glossæ 1. (quangum ipsi l. non conuenientem, adeoque frequentius improbatam, vt alibi ostendimus) ff. *ager vetigialis*, l. 1. §. *quod autem ait Prætor*, vbi Barr. numero quarto, & alij, ff. *de superficiesibus*, cum his, quæ in proposito vltra ordinarios, maxime Abbas numero tertio, in dict. cap. nulli, de rebus Ecclesiæ, & in dict. clem. 1. eodem titulo, tradunt Philippus Decius in dict. cap. in presentia, numero 156. idem consil. 142. numero secundo & tertio, & consil. 203. & 291. vbi que numero 1. libro 1. Tiraquell. de re tractu consanguin. §. 1. glossa 6. numero 9. & glossa 14. à numero 79. Eucardus in locis legal. loco 29. de pseudo ad emphyteusum numero 50. Redoanus de rebus Ecclesiæ, quast. 2. capite 14. 15. & 16. per tota, quast. 57. à numero 44. vers. Sed si locatio, iuncto numero 84. quast. 58. à numero 39. quast. 66. numero 41. 42. & 43. atque alibi passim, Philippus Port. conclus. in lib. 4. conclus. 21. D. Præfex Conuarruias variarum resolut. libro 2. capite 16. numero 1. 2. & 3. Gregorius Lopez in l. 19. glossa 7. tit. 8. part. 5. Pinellus in l. 1. 3. part. à numero 63. C. de bonis matern. D. Ludouicus Molin. de Hispanorum primogenitis libro 1. capite 21. à numero 16. maxime num. 21. & 32. Valascus de iure emphy. quast. 29. ex num. 7. maxime numero 19. Vicentius Carotius de locato, & conducto part. 2. de locatione ad longum tempus, post q. 2. quast. 1. successiva à num. 1. & quast. 6. non vltim. Franciscus

cus Bursat. conf. 24. num. 6. & 7. vol. 2. Borgninus Caualean. decis. 45. num. 65. part. 1. Franciscus Caldas de iure emphyteusico part. 1. de reuocat. emphy. quast. 16. à num. 7. ad 11. & part. 2. tit. de nominatione emphyteusica quast. 33. num. 48. 49. & 50. & part. 4. de extinct. emphyteusis cap. 1. sub num. 18. Aendañ. de censib. cap. 47. num. 10. Petrus Barbosa (qui loquitur in terminis dict. c. nulli, quod cum Abb. intelligit etiam propriè in emphyteusi vitalitia, quam perpetuam esse ait) ad l. numero 412. Cod. de præscrip. 30. vel 40. ann. & August. Barbof. de ditionib. dict. 254. ex nu. 1. nouissime Ioann. Raynallus de testament. 1. part. à num. 311. & quæ nos dicemus infra disert. 19. à num. 40. quæ quicquid contrarium voluerit gloss. verbo non extitisse, vers. Et est argumentum, in l. codicillis 91. (quæ aliàs est §. *Seuola legis Lucius Titius 88. in §. instrute*, ff. de legatis 2. quam communiter improbari superiores adnotant.

47 Immutacionis autem ratio illa (ni fallor) aptissima est, quod cum Imperatores Leo, & Iustinianus in rebus locis rerum Ecclesiasticarum alienationem præcisè prohibuissent, nullius momenti eam esse statuente, quacumque etiam causa, & solemnitate intercedente factam, vt plane constat ex dict. l. *inuenimus*, vers. *Sciatis*, illic: *Nulla sibi occasione*, & ibi, *nee si omnes cum Religioso Episcopo, & economo Clerici in eorum possessionum alienatione consentiant*, quæ per omnia probata est à Iustiniano in dict. *Authentic. de non alienandis*, cap. 1. §. *alienationis*, vers. *Illam namque*, consequenter * alienationis nomen non ita amplum accipere interpretationem voluerunt, vt ad omnes omnino contractus traheretur, per quos vitile transferretur dominium, sed ad eos tantum, per quos in infinitum huiusmodi sit translatio, adeoque à Leone Imperatore in dict. *inuenimus*, §. *sancti*, vers. *Si quando*, ab ea prohibitione subducitur, indistinctèque Ecclesiarum Prælati permititur vsus factus concessio, quanquam * per eam ius quoddam in re, siue dominium vitile, ex quo vitilis ei reuendicatio competit, transferatur, l. 1. in princip. l. 3. in fin. l. *uti frui*, §. 1. & 2. ff. si vsus fructus petatur, l. *Prætoris* §. 1. vltimo, l. *hoc amplius* §. 2. Celsus, l. *qui bona 13. §. 1. & §. superficiesiarium 8. l. eorum 19. in principio*, cum l. *sequenti*, ff. de damn. infecto, cum vbi que notatis, l. 1. vers. *La tercera manera de señorio es poderio*, que vn homo ha en fruto, tit. 18. part. 3. eademque ratione à Iustiniano in dict. *Authentic. de non alienandis*, §. *licentiam*, indistinctè quoque permilla est emphyteusica concessio vique ad tertiam descendentiem generationem. Cæterorum * cum Siluanense Concilium relatum in dict. c. nulli, eo tempore emanauerit, quo Ecclesiasticarum rerum alienatio præcisè, vt antea, prohibita non est, sed ex causa, & solemnitate permilla, tam ex noua Iustiniani Sanctione in *Authentic. de alienatione*, & emphyteusis, cap. 6. §. *in venerabilibus*, collectio. 9. cum similibus inde sumptis, ac relatis supra num. 48. quam Leonis Pape in cap. sine exceptione §. 1. vers. *Nisi forte* 12. quast. 2. ibidem quoque à me relata, quæ à cæteris Pontificibus passim postea probata fuit, quemadmodum constat ex cap. tua nuper §. *si eodem vers.* De his quæ sunt à Prælato sine consensu capituli, cap. *vt super 8. §. vltimo*, & cap. *in vers.* Volentes, de rebus Ecclesiæ, cum relatis à D. Couartu. latè expli-

rante dict. lib. 2. variat. cap. 17. num. 1. & 2. proinde * meritò vice versa prohibita alienationis vocabulum ad emphyteusum in infinitum extensam non restrinxit, sed simpliciter tantum ad contractum emphyteusum, qui sui natura perpetuus est; non tamen à tali prohibitione excludens emphyteusicam concessionem, quæ omnino propriè, siue strictè perpetua non sit, si tamen aliàs ob vitilis dominij translationem instar habeat perpetuæ, latèque perpetua dici possit.

Quinimo nouissimo iure Pontificio ex Extrauaganti Constitutione Pauli II. (quæ incipit *ambrosio*) de rebus Ecclesiæ in rebus comman. prohibitio alienationis bonorum Ecclesiasticorum, non tantum extenditur ad emphyteusicam contractum latè perpetuum; prout importat locationem ad vitam, vel ad longum, aut longissimum tempus, sed etiam ad locationem vltra triennium factam, ad quam proinde; vt & ad veram, ac propriam alienationem, Romanis Pontificis consensus exigitur, sub contractus nullitate, & aliis penis ibidem relatis, de cuius constitutionis intellectu, & obseruantia latè differunt Gulielmus Redoan. de rebus Ecclesiæ, quast. 12. num. 48. & 49. & quast. 35. per totam, atque inibi copiosa ad eum additio Dom. Couart. variat. resolut. lib. 1. cap. 16. num. 4. 5. & 6. ac post plures Fachin. conuenerit, in re lib. 10. cap. 94. Camillus Borrellus in summa decis. part. 1. tit. 16. num. 24. & 25. & tit. 35. num. 127. & vltra eos Cenedus plures etiam cumulan collectio. 42. ad sextum per totam, Mantica in empor. iur. tit. 1. quast. 9. num. 43. Cardin. Mantica, de contractibus lib. 1. tit. 5. num. 15. & tit. 13. num. 30. cum segg. Ceuallus pract. quast. commun. contra commar. tom. 1. quast. 199. num. 7. cum §. segg. Pater Suárez de censur. disertat. 221. sect. 6. num. 6. Pater Rebullus de obligat. instit. 2. part. quast. 5. à num. 8. vers. *Cæterum*, & tota §. 5. Ioannes Aloysius Riccius in collectio. decisio. num. 1. collectio. 46. Augustin. Barbosa de officio, & potest. Episcopi 3. part. allegat. 95. num. 48. & 49.

Deinde nihil negotij facit secundæ posterioris sententiæ fundamentum sumptum ex cap. ad aures 7. de rebus Ecclesiæ, non enim ibi agitur de reuocanda emphyteusis hereditibus emphyteute, vt in specie nostra, sed de illa denudò constituenda, seu concedenda terrarum Ecclesiæ inuecturam, his qui eas suo; vel parentum suorum labore ad culturam redegerant, ob quam causam ait Alexander III. posse Prælatum huiusmodi emphyteusicam concessionem facere; nam est sub alienationis verbo regulariter prohibita sit Ecclesiis, iuxta ea, quæ proximè diximus ex cap. nulli §. vers. *Alienationis*, eodem titulo, cum corpore unde sumitur, nempe nouella 7. siue *Authentic. de non alienandis*, cap. 1. vers. *Alienationis*, & cap. 5. siue §. *quæ uero Leonis*, in 2. collectio. 2. intercedente tamen iusta causa, nempe Ecclesiæ utilitate, vti que permittitur in d. cap. sine exceptione §. 2. vers. *Nisi forte* 12. quast. 2. cum similibus, quorum paulò ante mentionem fecimus, & talem esse significat Alexander III. in d. cap. ad aures, cætipationem sylvæ, siue reductionem ad culturam, dum vitur * verbo poteris, non propterea excludens debitam solemnitatem, capituli nempe consensum, atque tractatum, qualis etiam exigitur in dictis iuribus, iuncta regulæ legit qui testamento 10. vers. *Si aliud eos nihil*

impediat, ff. de testamentis, cap. unico in fin. illic: Si aliud non obstat canonico de aere, & qualitate lib. 6. & cap. si Papa 10. in princip. illic: Nisi de libertate aliter doceatur, de privilegiis, eod. lib. quomodo Textum in d. cap. ad aures, communiter Doctores intelligunt, vt constat ex gloss. 1. & 2. Goffredo, Innocentio, Hostiensis, Ioanne, Andrea, Zabara, Butrio, Abbate, Anchart, Imola, & ceteris ibi, vsque ad Cuiacium in Paralipomenon ad illum titulum, circa finem, vers. Ac praterea si quis, & Viuanum in rationali ad eum Textum, idque vt receptissimum resoluunt Paulus Castrensis conf. 142. numero secundo libro 2. Petrus Philippus Corneus conf. 181. num. 16. vers. Et maxime, & numero 28. vers. nec obstat lib. 2. Augustinus Beroius conf. 83. ex numero 12. conf. 84. num. 20. vers. 2. respondeo, & numero ultimo vers. vltimo, conf. 85. num. 2. & conf. 88. num. 27. lib. 1. Franciscus Burlatus conf. 330. numer. 136. cum duobus seqq. lib. 3. Borgnin. Caualean. decis. 45. num. 55. post mediam vers. Et dicta illorum, part. 1. Cardinal. Franciscus Mantica de tacitis, & ambiguis conuen. lib. 22. titul. 7. num. 9. vltra alios congestos ab Alexand. Raudensi, qui & ipse late profecit, de contrahibus emphyteuticis 6. pract. sue in declaratione de causa emphyteuticanda, num. 1. cum seqq. maxime num. 14. 35. & 36. Petrus Barbosa ad l. 2. Cod. de prescript. 30. vel 40. ann. num. 381. Camillo Borrello in summa decisum. 1. pract. titul. 33. num. 128. & notissimè Augustin. Barbosa in collectanea ad Text. in d. cap. ad aures num. 2. & 3. Ioannes Caruallo ad cap. Reynaldus de testament. 2. part. num. 315. Quamquam nonnulli ex illis solemnitate in eius capitis specie desiderari negent, relati, ac recepti à Petro Zenedo collect. 32. ad sextum num. 4. quorum sententiam eo saltem casu veram esse intelligit Petrus Barbosa in dict. l. 2. num. 381. & 385. quo ab initio res Ecclesie sterilis, nullamque et vtilitatem asserens, in emphyteusim data est sub modico annuo censu vt fertilis, & fructuosa fieret, quam concessionem absque vlla solemnitate fieri posse docet, argument. Text. in cap. terrulas 53. 12. quast. 2. iuxta communem eius intellectum quem referunt, & sequuntur Pater Molin. de iustit. & iure tomo secundo tractat. 2. disputat. 468. numero 9. Marcus Antonius Genuens. in practi Archiepiscop. cap. 60. num. 3. qua de re statim differemus. Sed adhuc * hæc sententia media non satis mihi videtur tuta. Tum ob verba illa d. cap. ad aures, ob maiorem Ecclesie vtilitatem, quæ planè significant, & terras illas aliquam antea vtilitatem attulisse, vt & expendit idem Barbosa, ita post alios cum Textum intelligens, in dict. lib. 2. num. 381. quo casu solemnitate desiderari constat ex cap. vt super 8. s. vltimo eod. titul. de rebus Ecclesie & fatetur ipsemet Barbosa ibi. Tum etiam * quia & in specie qua tractatur in dict. cap. terrulas, nempe alienationis rerum exiguarum, & inutilium Ecclesie verius est solitam solemnitate postea fuisse desideratam, capituli nempe tractatum, atque consensum, Prælati autoritate roboratum, vt constat Tex. cap. sine exceptione 52. 12. quast. 2. capite primo de his, que sunt à Prælato, dict. cap. vt super, s. vltimo, de rebus Ecclesie, capite 1. illic: Ad eo fore temes, & exiles, quod non sufficiebant ad eius onera supportanda, iuncto vers. Quia etiam, eodem titulo in 6. que solemnitas non erat in vtu tempore

dict. cap. terrulas, sed alia difficilior, nempe eo episcoporum consensu, vt constat ex canone 7. Concilij Agathensis, relato à Gratiano in cap. ea enim 2. s. quod si necessitas 7. 10. q. 2. & ex Concil. Toletan. cap. 36. relato in cap. quicumque 66. 12. quast. 2. & Carthaginen. cap. 26. quod extat in cap. nullus res Ecclesie, 39. 17. quast. 4. & hæc solemnitas * tunc demum ob tertiarum Ecclesie exiguitatem, minimamque aut nullam vtilitatem remittitur in dict. cap. terrulas (quod sumptum est ex Concil. Agathensi c. 45.) cum necessitas ita vrget, vt Episcoporum conuentus commodè non possit expectari, adeoque non excluditur clericorum, seu canonicorum præsentium tractatus, atque consilium, quo episcopalis consilij defectus suppleretur, vt rectè explicat Franciscus Duaren. de sacris Ecclesie ministr. libro 7. cap. 9. vers. Sum qui putant, quem refert & sequitur Anastasius Germon. de sacrorum immunit. libro 3. capite 17. ex numero 214. vers. Tertio sunt qui existimant, & præsenferat, tametsi sic non explicet, Rebuff. in compend. alienat. rerum Ecclesie. (quod extat inter eius tractatus) numero 125. in fine, relatus, ac receptus à Redoan. de rebus Ecclesie, quast. 51. cap. 3. numero 4. vers. Et dicit Rebuff. iuncto vers. Quarto considerandum, & à Ioann. Gutierrez conf. 15. numero 10. vers. Quarto quod licet, idque hoc solo relato docuit apertius Sebastian. Ximenez in concord. vtriusque in d. Text. in dict. cap. terrulas, qui verbum fratrum, ibi rectè exponit, id est coepiscoporum, iuxta tempus illius Concilij Agathensis, vt verissimè interpretati sunt Duar. & Germon. vbi supra quos ipse non vidit; quantumvis verbum illud alium sensum habeat in dict. cap. vt super, s. vltimo, de rebus Ecclesie, vbi statum consilium significat canonicorum consensum, & tractatum iuxta solemnitatem eo tempore introductam, ommissa antiquiore prætorum conciliatorum; ita quoque accipiendum est, quod post Rebuff. & Redoan. iam relatos, ac nonnullos alios resoluunt Augustinus Barbosa de offic. & potest. Episcopi, part. alleg. 95. numero 30. & de iure Ecclesiast. lib. 3. cap. 30. num. 19. & 20.

Sed vt ad Text. in dict. cap. ad aures reuertemur, ferè omnes supra pro eius interpretatione relati de eo præsertim dubitant, an & que conuentio in illius hypothesi præcesserit sylvæ extirpationem; quo in articulo varias refert lecturas Hostiensis in princip. sed in eam frequenter itum est, quam ipse insinuauit in vers. Vel potest poni, quod rusticus, & apertius ex Ioanne Andrea referunt, & sequuntur Cardin. Zabarella, Antonius Butrios, & Abbas Panormitanus numero primo, Vincentius de Franchis decis. 406. numero 9. Petrus Barbosa in dict. l. 2. numero 376. Cod. de prescript. 30. vel 40. ann. vt Prælatum nullo confecto instrumento, dederit alicui sylvas, sine terras incultas, parumque fructuosas Ecclesie, ad eas extirpandas, & colendas sub promissione, seu pacto emphyteuticandi, siue emphyteuticum de illis instrumentum ipsi faciendi, cum extirpata essent, siue ad culturam redacta, quo eueniente casu responderet Alexander III. iustam hanc esse causam, vt eidem terræ illæ in emphyteusim dentur, nisi alius tunc (hoc est conuentio tempore) ad maiorem Ecclesie vtilitatem (hoc est sub meliore censu, seu canone) conferti possint, cum eodem (extirpationis nempe) onere, & labore, quasi hoc probato, restitutionis

restitutionis in integrum auxilium Ecclesie competeret, iuxta caput primum cum notatis, de in iure restitut. quo non item Ecclesia iuaretur, si post reductionem ad culturam non etiam ante, vtiliorum pactioem, pinguiorumve pensionem, seu canonem, ab alio consecutura foret. Tum * quia in restitutoris præsertim, aut rescissoris remediis regulare est actus, vel contractus initium tantum considerari, optimus Textus in l. ex mille 64. s. quastum, ff. de emptionibus, l. si volumus 8. in fine, Cod. de rescindenda venditione, cap. dudum 22. iuncta glossa verbo electionis tempore, de electione, cap. cum dilecti 3. iuncta glossa verbo tunc valentem, & cap. cum causa 8. in fine, de emptione, & venditione, & vbiq; communis, quam resoluunt Hypollitan. Riminald. consil. 235. a num. 19. volum. 3. Gulielmus Redoanus de rebus Ecclesie, quast. 20. a num. 137. Cesar Barcius de res. 123. num. 10. Dom. Valenquel. conf. 3. a num. 81. tom. 1. & consil. 156. num. 19. tom. 2. Tum etiam * ne colonus suos desinat labores, quos virtute præuia conuentio fecit, si terræ, & se ad culturam redactæ, non ei concederentur in emphyteusim sub canone seu pensione correspondente tempori, quo terræ erant steriles, & incultæ, & concederentur alteri, qui meliorem offerret pensionem non inspecto illo tempore, sed quoad culturam redactæ, & meliorate reperitur, contra Textum in proposito elegantem in l. finali s. similiter, illic: Ne dolerit diligentes operam suam agri dedisse cultura, Cod. de alienationibus, & meliorem in l. si quis autoritate 16. (quæ velut finalis à pleiisq; allegatur, & verè est lex penultima) in vers. Quoniam nimis, Cod. de omni agro deserto, libro 11. similem in l. cum oportet 6. in princip. vers. Sic etiam, C. de bonis qua liberis, & in §. 1. (quæ inde sumptus est) in fin. per quas personas, idque planè voluere gloss. vltimo Goffredo, Hostiensis, & reliqui in d. cap. ad aures, quorum sententiam post alios probant Petrus Barbosa in l. 2. num. 386. & 387. & latius à num. 389. Cod. de prescript. 30. vel 40. ann. Didacus à Brito in cap. potuit, de locato, in princip. num. 3. Caruallus in d. cap. Reynaldus de testamens. 2. part. num. 315. in princip. vers. Qui omnes, dum ob relatum causam additum fuisse dicunt à Raymundo, Decretalium compilatore, in dict. cap. ad aures, aduerbium tunc, quod desideratur in integra, quæ extat, s. tom. conciliarum, post alia Lateranensis concilij, sub Alexandro III. part. 29. capite quarto & referunt ab Antonio Augustino in 1. collectione decretal. sub titul. de rebus Ecclesie, cap. 7.

Verum ego aduerto, quod & addita illa dictione tunc, non leuem ingerit difficultatem verbum possunt, quod sequitur, nam cum sit futuri temporis, non potest trahi ad antea factum conuentioem tempus, & idè fatendum est, illud improprie positum esse pro possent, vel potuissent, quæ improprietates, simul & adiectio illa vitaretur, si non possint, sed possent legeretur, vt est in originali, relato ab Antonio Augustino supra, hoc etenim verbum, cum sit de præterito, necessario refertur ad prioris conuentioem tempus, non ad illud, quo de impetranda emphyteusi ob iam extirpata instrumentum tractatur. Denique considero, * frustra à Ioanne Andrea, Zabarella, Batrion, Abbate, & sequacibus in casu positione finali, promissionem à Prælato absque scriptura factam fuisse, quasi aliud esset si in scriptis fieret; quia etiam in solenni instrumento huiusmodi emphyteuticandi promissio contineretur, non eo magis Prælatum adstringeret, vt extirpatione facta emphyteusim concederet, siue præsens eius instrumentum colono faceret, nam cum illa à se solo absque capituli consensu facta proponatur, etiam iusta interveniente causa nullius momenti esset, iuxta ea que nuper tradidimus.

Verus est itaque, in specie dicti capitis ad aures, nihil interesse conuentio cum Prælato præcesserit in scriptis, vel sine scriptis, ac ne illud quidem an nulla penitus intercesserit, sed vel nuda concessio ad cultum, vel etiam sola Prælati conuentio, videntis aliquem sponte sua accedere ad terras Ecclesie nemorosas, ac ferè inutiles extirpandas, siue in nouale reducendas, iuxta Textum in cap. quid per nouale 21. de verborum significatione, quomodo rectè Cuiacius loquitur, qui hunc dicti capituli intellectum tacite probare videtur, quem apertè docuit Hostiensis in vltima lectura magisque admittunt Ancharran. & Imola ibi, Paulus Castrensis, dict. consil. 142. numero secundo probatur, & consil. 157. numero 13. & 16. volum. 1. Burlatus dict. consil. 330. num. 136. in 4. requisto, vers. Vel saltem admissa, libro tertio Hypollitus Riminald. consil. 235. numero 26. & consil. 430. numero 34. & 35. libro tertio, Alexand. Raudensis de contrahibus emphyteuticis, dict. 6. part. numero 35. Caldas Petrica de nominatione emphyteutica, quast. 23. numero 60. ad finem, Petrus Barbosa in dict. l. 2. numero 377. vers. Neque replices, cum duobus numeris sequentibus, Cod. de prescript. 30. vel 40. ann. Qui tamen duo perperam cum Castrensis quoque vbi proxime cum Text. aliter intellectum, de promissione nempe præuia, dubitandi ratione carere subiungunt; esset enim aperta, * quod sola Prælati promissio, non poterat esse iusta causa, vt capitulum quoque, illam approbans, terram in emphyteusim concederet; ratio vero decidendi esset, quod vtilitas Ecclesie, ex cultura proveniens, iusta fuisset causa promissionis, & idè esset & concessioem cum capituli consensu faciendæ absque meru periorij, quod incurere videri poterat Prælatum, R. P. consensum non requirens, ob iuramentum ab eo prælati solitum de aliter non alienandis Ecclesie rebus, cap. vt super 8. in princip. vers. Et de eis, iuncto §. fin. eodem titulo de rebus Ecclesie, cap. fin. de Ecclesie, adificand. atque hic verus, ac legitimus sensus est verbi poteris, quo vitur Text. in dict. cap. ad aures, quem post alios probat rectè Barbosa in dict. l. 2. numero 377. Sed adhuc verius existimo * cum Hostiensis, eiusque asseclis, nullam ibi Prælati promissionem intercessisse, quæ si adfuisset, non omittetur à Pontifice, argument. Textus in l. de pretio, §. ff. de Publiciana in rem actione, l. si seruum, 71. §. non dixit Prætor, ff. de acquirend. hereditate, cap. 2. vers. Vnde si circa de translatione Prælati, & in cap. ad audientiam 12. de decimis, & quia in eo Textu dumtaxat consideratur Ecclesie vtilitas, resultans ex euidenti melioratione terrarum ipsius Ecclesie, quæ scilicet vtilitas, ac melioratio, etiam absque vlla præuia promissione, emphyteuticam meruit concessioem

sub modico annuo censu, respectu illius temporis, quo terra ipsa steriles, & incultae erant, dumtoto alius maiorem censum, eodem tempore inspecto, eandem in se curam, & culturam suscipiens, oblaturus non fuisset. Quae illius cap. exceptio ultra ea quae in eius fulcimentum adduximus numero 60. & 61. confirmari potest * argumento legis si pupilli 6. §. v. deamus, vers. Et si vir diligens, ff. de negotiis gestis, §. l. 2. in fine, Cod. eodem titulo, ubi ita demum negotiorum gestor domino tenetur de his, quae non gessit, si alius accessurus foret, qui ea gessisset, qua de re non nihil quondam scripti ad l. contractus, 23. ff. de regulis iuris, capite quarto, numero 24. Regula verò multo proprius confirmatur * argument. Textus in dict. l. fin. vers. Similiter, Cod. de alluvionibus, ubi si fundus censualis, ob cuius fertilitatem quis ab integra antiquae functionis, seu pensionis, pro eo praestari solita, solutione exemptus est, ipsius industria factus fuit fertilis, non est ei auferendus, vel canon augendus, sed exemptio, sibi ob relatum causam concessa, si firma semper manere debet, ne suis laboribus defraudetur, & in l. quicumque desertum, alias desertum 7. l. qui fundus §. d. l. penultima, Cod. de omni agro deserto, libro 11. quibus in locis docent Imperatores, fundum patrimoniale Principis, quem ob fertilitatem quis colendum suscepit, vel ab alio desertum, vel sibi à Principe concessum, eumque sterilem reddiderit, perpetuo penes ipsum mansurum sub antiquo canone. Quorum legum argumento * notabiliter docuerunt Barto. quoniam dubius, & Ioannes de Platea numero primo in d. l. quicumque, habentem in emphyteusum fundum sterilem, & desertum (ut ipsi loquuntur) si cum postea sui cultura meliorem reddiderit, ad suos heredes, etiam extraneos ipsum perpetuo transmittere, nec tertia generatione emphyteusum finiri, licet hoc, quod stante huiusmodi melioratione, concessio emphyteutica debeat esse perpetua, in instrumento emphyteutico non aperiatur: quorum sententiam * in emphyteusi Ecclesiastica, cuius proprium est tertiam generationem regulariter non excedere, accipiant ac velut singularem commendat Paulus Castrensis, dict. consil. 241. numero secundo, Ludouicus Romanus, licet eam non sequatur, singulari 373. & in rubric. ff. de receptis arbitri, numero 45. in 11. fundamento, vers. Illud tamen, Socius iunior consil. 79. nu. 22. volum. 4. Hyppolitus Matfil, singulari 550. Ripa in dict. l. 1. ff. de privileg. creditorum, numero 14. §. 16. & in tractatu de Peste, cap. quarto de remediis praeservandis contra Pestem, numero 255. Augustinus Berouius consil. 83. numero 17. & consil. 98. à numero 12. volum. 1. & quae 17. numero secundo inter quaestiones diuersorum, Nicolaus Boerius, id rectè declarans, quae sen. decis. Burdegalensi 50. numero octauo, & alij relati à Menochio in additione ad Bartolum in dict. l. quicumque, Valasc. de iure emphyteut. quae 20. numero 12. circa finem, vers. Aduerte tamen, Francisc. Marzario consil. 15. versus finem, vers. Hinc denique stat illa celebris doctrina, & à Pereira dict. quae 23. numero 54. & 58. qui tamen Berouium, & Boerium pro eodem iudicant, utrumque sub nomine Berouij citat in locis proxime relatis, nempe quae 17. & 50. quomodo plerique (quod valde dolendum est) plures quos non videntur, citare non dubitant: alios quoque congerit,

eandem sententiam secutus, Petrus Barbosa in l. 2. Cod. de praescript. 30. vel 40. ann. numero 371. & 373. qui & ipse Berouium falsè citat in quaestione famul. 50. numero octauo, pro Boerio in eadem quaestione seu decis. Burdegalensi sub eodem numero.

Sed vt liberè proferam quod sentio, Bart. in dict. l. quicumque, dum ob reductionem fundi steriles ad fertilitatem, emphyteusum de eo factam post finitam generationem ad heredes etiam extraneos transire docuit, non rectè ex eo censendus est de Ecclesiastica emphyteusi sensisse, quòd tertiae generationis meminerit, quia et si olim emphyteusis Ecclesiastica ad tertiam tantum generationem dari potest, postea tamen in perpetuum quoque concedi permilla est, vt superius probauimus; atque aded exemplum emphyteusum, ad tertiam generationem data, non magis ad Ecclesiasticam, quam ad secularem referri potest, maxime quia & emphyteusis secularis non semper in perpetuum, sed plerumque ad duas vel tres generationes datur, vt notatur omnes in l. fin. C. de iure emphyteut. & in §. adeo autem, ubi obseruat etiam Dom. Pichard, num. 18. in fine, de locato, & conducto, & de hac potius Bartol. sensisse, ac voluisse, vt emphyteusis secularis, ad tertiam generationem ab initio concessa, postea ratione fertilitatis, quam fundus emphyteuticus, alioqui sterilis, ex cultura percepit, efficiatur perpetua, & ad extraneos quoque heredes transmissibilis, vel illud argumento est, quòd cum Bartol. ipse simpliciter locutus fuerit, secundum legem quam allegat, ubi de seculari tantum sermo est, accipiendus sit, iuxta aliam eiusdem Bartol. doctrinam in l. non solum 9. §. si liberatio, num. 7. & finali, ubique in fine, ff. de liberatione legata, cuius supra dissertat. 13. num. 4. in simili memini, eo vel maxime, quòd Bartol. ipse non semel nos docuit, emphyteusum Ecclesiasticum, etiam pro se & hereditas simpliciter concessam, ad extraneos heredes non transire, vt superius latè ostendi sub num. 34.

Vnde metitò à relata Bartoli doctrina, in 72 Ecclesiastica emphyteusi accepta, vt & hanc ad extraneos quoque heredes transire velit, recesserunt Ludouicus Romanus ubi supra, & in l. etiam num. 14. ff. soluto matrimonio, Paul. Castrensis, Alexand. & Iason, relati à Pereira dict. quae 23. num. 55. Nec ea probatur in d. cap. ad aures, vt plerique falsè existimauerunt, quibus accedunt Bonifac. Ruger. consil. 34. num. 55. Petrus Barbosa in dict. l. 2. num. 374. & 375. & Ioannes Caruallus alios congerens in d. cap. Raynaldus 2. part. num. 315. paulò post princip. vers. Qua concessio, quia Tex. ille minime docet terras Ecclesiae incultas, ob earum meliorationem, sine reductionem ad culturam, sub annuo censu, siue in emphyteusum à Praelato concessas ad quoscumque emphyteuta heredes, etiam extraneos transire, quòd dicere necesse habet, vt Bartoli, & sequacium sententiam probaret sed posse eas hereditario iure sub annuo censu tenendas concedi, quòd vitique non significat, terras ita concessas, ad extraneos quoque heredes transire, quia ad hoc vel expressa extraneorum mentio requirebatur, vel saltem tacita, inducta ex verbis vniuersalibus, aut ita amplis, vt eos planè comprehenderent, sed transire perpetuo ad emphyteuta heredes, alioqui tamen descendentes, iuxta

primordiale

primordiale Ecclesiasticae emphyteusis naturam, vt latè ad praecedens argumentum probauimus, & in terminis dict. cap. ad aures id mihi tam aperte probant verba illa à quibus suo vel parentum suorum labore consistere extirpatis, vt planè superuacaneum sit ad coniecturas confingere, ex regul. l. ille aut ille 25. §. cum in verbis, ff. de legatis 3. cum similibus. Superest itaque, * Bartol. doctrinam in dict. l. quicumque veram esse indistinctè in emphyteusi seculari, in Ecclesiastica verò quoad hoc tantum, vt perpetuo sit transmissibilis ad heredes sanguinis, non etiam ad extraneos, de quibus Text. in d. cap. ad aures minime loquitur. Nec decisio Text. in d. l. quicumque, cum similibus, quibus Bartol. mouetur, id efficere potuit ex potestatis defectu, iuxta tradita per omnes in cap. Ecclesia Sancta Maria 10. per Tex. ibi, de constitut. & in terminis post Andream Barbata in d. cap. ad aures, aduertit Borguin. Catalan. decis. 56. num. 44. part. 2. Quicquid aliud sentiat, latè eam Bartoli doctrinam declarans, Petrus Barbof. in d. l. 1. Cod. de praescript. 30. vel 40. ann. ex num. 371. ad 404. in l. fin. Qui in eo fallitur, * quod putat num. 197. post Ripam. & alios quos congerit, in specie relatae Bartol. doctrine, cum res sterilis in emphyteusum data, fertilis reddita est, omnino renovationem concedendam esse etiam si dominus meliorationes solvere paratus, pro se retinere velit, nam etsi in hoc casu magna extet acquitas pro emphyteuta, & eius heredibus, vt illi considerant, maior tamen militat pro domino, ne re sua carere cogatur, dum illis congruè satisfacere paratus est, iuxta ea, quae sequent. dissertat. dicemus, adeoque succedit regul. l. quiescit nihil 200. ff. de regul. iur. atque ita etiam voluit Aluarèz Valasc. de iure emphyteut. quae 20. num. 12. ad fin. vers. Sed hoc ego.

Denique nullam vim inferit vltimum posterioris sententiae fundamentum, sumptum ex cap. 2. de feudis, cum similibus, ibi adductis. Quia respondemus facillimè; liberam facultatem, quae per illa iura Praelatis Ecclesiasticis conceditur, feudum vel emphyteusum, semel alicui concessa, & ad Ecclesiam etiam per emphyteuta mortem, iuxta l. casum dict. capite secundo reuertit, iterum alij concedendi non vitique referri ad potestatem concedendi cuiuslibet, etiam exclusio filio, aut proximior cognato, vel agnato vltimi emphyteuta, vel vasalli decedentis, sed ad facultatem concedendi absque noua solemnitate; quae * in rebus olim infundari, vel emphyteuticari solitis necessaria non est, vt ex illis iuribus colligitur, & ex cap. 1. in principio, vers. Quis autem, & vers. Idem iuris, illic: Quae antiquitus non sunt solita in feudum dari, titulo sexto, Episcopum vel Abbatem, libro primo feudorum, & capite 1. in fine, titulo 15. de Clerico, qui inuestituram fecit, libro secundo feud. l. 5. vers. Ostosi, illic: Aquellas cosas, quae los antecessores costumbraron a dar. titulo 26. part. 4. & ultra ordinarios ubique, notatur Bartol. in Arhent, qui rem, numero quarto, Cod. de Sacrosanct. Eccles. & in l. si vacantia 5. numero 8. Cod. de bonis vacantibus, libro 10. Ludouicus Romanus consil. 70. numero 1. post principium, Alexand. consil. 189. numero 16. in fine, & numero 17. libro secundo, consil. 9. numero 2. & 5. vers. Nec praedictis, libro tertio, & consil. 3. numero 11. libro quinto, Philippus Corneus

consil. 181. numero 16. volum. 2. Ial. consil. 155. numero 11. & consil. 227. numero 17. libro secundo, Decius consil. 142. numero quarto circa finem, & consil. 328. pro defensione (quòd alius est 329. numero quinto in fine, libro primo; Hieronymus Grat. respons. 142. numero 22. & 23. libro secundo; Ramin. iunior. consil. 233. numero 80. volum. 3. Ioannes Cephal. consil. 155. numero 29. cum duobus sequentibus, libro secundo; Maluer. in praxi, titulo de feud. numero 10. Gulielmus Redoanus de rebus Ecclesiae, quae 5. capite 6. per totum, & quae 60. per totam, Iulius Clarus libro quarto Sententiarum, §. emphyteusis, quae 6. numero 1. & quae 28. numero 7. vers. Praeterea, & §. feudum, quae 13. numero 1. cum seqq. Menochius de arbit. lib. 2. casa 433. à numero 9. & de praesumpt. libro sexto, praesumpt. 63. à num. 19. D. Ludouicus Molin. de primog. libro 4. cap. 1. numero 32. Anton. Gamma, & eius additio decis. 342. ex numero 1. Petrus Zenedo collect. 32. ad 6. numero 3. Andreas Gail. practica. obseruat. libro 2. obseruat. vltim. numero 3. & 4. Nicolaus Intrigliolus de feud. quae 51. numero 27. & à numero 37. Henricus Rosental. de feud. cap. 4. conclus. 21. per totam, Aloyisus Riccius in praxi fore Ecclesiasticae, decis. 27. ex numero 3. Caruallus Borrellus in summ. decisio num. 1. part. titulo 31. numero 129. & titulo 34. à numero 311. ad 334. Augustinus Barbofa in collect. ad Text. in dict. cap. 2. de feudis numero 3. & de officio & potestate Episcopum 3. part. allegat. 95. numero 29. ac notissime de iure Ecclesiasticae, lib. 3. cap. 40. numero 20. vers. Cum verò consueuerunt, praeter alios, ab ipsis congestos, & statim referendos. Id quod in dict. cap. 2. vers. Quamuis extenditur, * vt procedat etiam accedente iuramento de non infundando, vel emphyteuticando Romano Pontifice inconsulto, quippe quòd accipiendum est iuxta naturam actus, cui adhaeret, ex regula fin. Cod. de non numerat. pecun. cap. quem admittam 25. in principio, vers. Non obstante, de iure iurando, cum similibus, adeoque referendum tantum ad bona, quae sunt domania Ecclesiae, ad plenam eius dominium, tam scilicet directum, quam vtile pertinentia, & denud in feudum, vel emphyteusum concessa, non ad bona iam effusa feudalia, vel emphyteutica, in quibus iam ab initio legitima solemnitas interuenit; & ideo * ex tunc videtur statutum; vt eandem naturam in posterum conseruarent, actusque subsequentes non noui censerentur, sed in eius statuti executionem facti, argument. Text. in l. 1. §. si quis adificium 11. illic: Hic enim non opus nouum facit, sed veteri sustinendo remedium adhibet, ff. de noui operis nunt. in cap. praecipis 2. vers. Non nouum aliquid praesenti in sessione praecipimus, sed illa, quae olim videntur iadante firmari, 12. distinct. in cap. 1. illic: factus sum itaque executor veteris constituti, non pronunciator noui, 24. quae 1. cap. non satis 3. vers. Rem nouam loquor, imò non nouam, sed veterem, quae veteris testamenti auctoritate firmatur, 34. quae 1. in cap. per tuas 5. illic: Ne de nouo videaris illud conferre, iuncto vers. Respondemus, illic: Quod feudum ipsum securè poteris integrare, de donat. cap. cum venerabilis 21. vers. Quia ergo, illic: Nec intelligitur quasi nouum imponi quòd ab ipsa fundatione de censu inueniat iure impressum, de censibus, & exactionibus, & in cap. consilium 7. de Indul. Qua * ratione in extraneis ambigua, de rebus Ecclesiae, inter communes, quae ad idem iure ordinario Praelatum obligat, ad quod ipse se praefato iuramento adtinxit, traditum etiam

etiam est, bona in emphyteum ab antiquo concedi solita non comprehendit, ex quibus sic in terminis notantur...

quasi. 61. numero primo, ac relati à Rosental, de feudis, dist. cap. quarto, conclus. 29. numero primo, licet G. aperte binum actum intra spatium illud 40. ann. desiderent...

81

84 85

84

85

Sed fecit, Philippus Portius consl. & reg. iur. lib. 1. conclus. 12. limitat. 1. Antonius Gabriel. commun. conclus. lib. 3. tit. 1. de iure emphy. consl. 1. num. 8. Simancas de Cathol. instr. c. 9. nu. 159. Alexand. Trentacinq. & Hercules Marefcot. variar. resol. ille lib. 3. tit. de iure emphy. resol. 5. num. 5. hic vero lib. 1. cap. 3. num. 10. Caldas Pereira de renouat. emphy. quest. 9. num. 4. Intrigliolus de feud. quest. 64. num. 5. Ioseph. Ludouicus decif. Lucens. 63. nu. 23. & 24. vltra alios congestos ab Henrico Rosental. de feud. cap. 7. consl. 24. numero 11. in nois liter. N. quorum ipse sententia magis accedit, quam abiorum contrarium existimantium, quos idem reulerat litera M, inter quos fuit Alexand. dist. conf. 80. num. 11. iuncto num. 88. procedit. Cuius rei * exemplum 1. erit, si emphyteuta canonem debito tempore non soluerit, nempe intra biennium, si emphyteus sit Ecclesiæ, vel triennium, si priuati, hoc enim iplo emphyteus amittit, l. 2. vers. Sin autem C. de iure emphy. cap. fin. §. emphyteuta quoque, vers. vel cessando, de locato, & conducto, l. 2. vers. E. ann. decimos que si la colat. 8. part. 5. declarant. late vltra Doctores vbiq. Augustin. Bero d. conf. 98. num. 29. volum. 1. Iulius Clarus lib. 4. sent. 9. emphyteus quest. 9. cum duabus segg. Marthæus Afflictus decif. Neapolit. 80. per totam, Ioannes Guirer. de iur. am. confirmat. 1. p. toto cap. 31. Andreas Fachin. controuers. iur. lib. 1. cap. 93. Nicol. Intrigliol. de feud. quest. 9. num. 1. & cum sequentibus, Ioannes Aloysius Riccius in collect. decif. part. 3. collect. 526. latissime Camillus Borrellus in summa decif. p. 1. tit. 33. a num. 91. ad 105. & a num. 174. ad num. 191. Petrus Barbosa ad l. 2. C. de prescrip. 130. vel 40. am. nu. 337. & Augustin. Barbosa in collect. ad Tex. in d. cap. fin. de locato, a num. 90. ad 141. qui innumeros alios congerunt; vel si feudatarius * seruitium sibi in concessione impositum facere recusauerit, nam & feudum eum amittere non obscure constat ex c. 1. sed non est alia iustior causa, tit. 24. que fuit prima causa beneficij amittendi, lib. 2. feudor. Non quod seruitium illud reale sit, in annua præstatione pecuniæ, vel alterius rei, utilitatem domino afferentis, consistens quasi tunc feudum emphyteusi magis accedat, adeoque iisdem regulis meriendum sit, vt per illum Textum (quæ ita aperta iudicat, vt nec Apollo ei responderet) docuit Bald. in c. qua in Ecclesiariam 7. num. 25. de consl. idem Bald. licet nullo iure suffulset in c. sic cantio 14. num. 10. ad fin. vers. Si autem erat aliquid præstandum annuatim. & num. 11. vers. Sed si ad longum, de fide instrumen. & in c. fin. nu. 16. vers. Vndecima, quod si feudatarius, de sent. & re iudicata, atque alij re- latij, ac denique recepti à Nicol. Intrigliol. dist. quest. 9. num. 190. 191. & 194. quibus accessere Caldas Pereira alios congerens quest. forens. libro primo quest. 11. num. 7. Augustin. Barbol. in collect. ad Tex. in d. cap. fin. de locato, num. 109. hæc etenim interpretatio plane diuinatoria est ad Tex. in d. sed non est alia iustior, qui indistincte, & generaliter loquitur, Maxime * cum seruitium in materia feudali potius intelligatur per- sonale, quam reale, iuxta Tex. in cap. 1. §. fin. illic: Fideliter domino seruiam, siue seruitium illud, & c. titulo 23. in quibus causis feudum amittatur (alias incipit beneficium quid sit, & quibus modis amittatur) cap. vltim. illic: Similiter potest feudum dari ad certum seruitium, tit. 1. de Capitanes, qui etiam vendidit. & cap. 1. in princip. tit. 104. (qui est ex ditione Cuiacij, transcripta à Gotofr.)

casus, quibus seruitia in feudo succedat, lib. 2. feudor. l. 2. & §. cum alij, tit. 26. p. 4. cum his & que vbi- que notarunt omnes, & post alios Curt. iun. & Nicolaus Intrigliol. de feud. ille in rub. de subit. seu requisit. feudi, numero 10. hic vero d. quest. 9. num. 155. cum segg. Nec rursus ex eo, * quod in d. sed non est alia, feudum principaliter ad cer- tum duntaxat seruitium datum fuerit, non etiam ad fidelitatem præstandam, ideoque fecus sit si ad fidelitatem principaliter feudum concessum fuerit, quasi pro meta gratia, & beneficio pen- sionis quæ præstatio impulsiuam tantum cau- sam præbuerit, vt in terminis docuit Card. Zabarella in d. c. fin. de locato, quest. 4. sub numer. 6. post medium; vers. A feudo auem differt, relatus ac receptus à Iacobo Aluarotto in d. sed non est alia (alias incipit sed nec alia) numer. 5. Bertachino in reperiario, verb. emphyteus, in princip. sub numer. 17. (quicquid lat. in prælatiis feudorum, numer. 60. post medium, sc. apud Zaba- rellam traditionem hæc non inuenisse testetur) idemque in effectu assulit Martinus Laudensis quamquam pro diuersa sententia relatus ab eod. lat. ubi proxime; numer. 61. vers. Quod tenen- dum, & num. 62. qui ab eis merito recedit, vt & fecit Nicol. Intrigliol. d. quest. 9. numer. 192. quia eodem diuinationis vitio huiusmodi interpreta- tio laborat, cum talis in eo §. distinctio non repetiatur; & idè abque ea accipiendus sit, iux- ta vulgaria iura sed ex eo potius, * quod in 2. memoria §. sed non est alia, non obliuere signifi- catur, nempe vasallum in domino requiritum fuisse, vt seruitium sibi in feudi concessione im- positum præstaret, & nihilominus id facere re- cusalset; hæc enim huius verbi, cui Hispanæ res- pondet verbum rebusar, vis ac potestas est, vt præcedentem nominationem, seu requisiti- onem supponat, vt apud Vltg. 9. Antio- des. Cedo equidem, nec nate tibi comes ire recuso. Petron. in satyrio, paulo ante si His admonito amicos meos, ne reculerent quinque, & passim apud alios bonos authores, & apud nos ex l. Quintus Mutius 48. illic: res in iudicio conuenitur, cum reculare vellet, & c. ff. mandati l. 1. quia paterat 4. vers. Vt si fideicommissarius, iuncto vers. Sollicit enim re- curari ab herede, l. reculare 6. in princip. iuncta vers. Nam etiam aduersus absentes postulatut decretum, legi. 16. illic, alter cogere vult suspen- sionem dicentem, alter restituere sibi recuset, iuncta l. postulante 67. ff. ad Senat. Consult. Trebell. adiuncta quoque l. sanctimus 7. §. 1. vers. Vel post licem C. eo- dem tit. melior. Text. in Autem, ex exactione in- stante datus, §. illud, illic: Qui enim dare voluit, dum perceptionem recusatis, qui suscipere postula- tur, proximum est danti, collat. 7. Quomodo Text. * in sapè repetito §. sed non est alia acceptus, ne- dum contrarius non est aliis capitibus feudorum quæ in contrarium citari solent, sed imò eis mirè conuenit, quippe quibus etsi aperte pro- regula traditum sit, vasallum quocumque tem- pore steterit, quo seruitium domino non exhibuerit, quocumque scilicet illud fuerit, manente feudi natura, sed maxime personale, quod ei proprias conuenit, non propterea feudi be- neficio priuari; exceptio tamen statim ei addi- tur, nisi à domino requisitus seruire venuerit, siue ei precenti seruitium exhibere paratus non fuerit, vt hoc tantum casu priuari feudo pos- sit, alioqui fecus. Qualia sunt capite primo in sua. principij; illic: Nam si steterit 20. annis, & vltra,

vltra, quod non seruiet domino, nisi necesse fue- rit domino, feudum non amittit, tit. 21. de feudo sine culpa non amittit. lib. 1. c. licet vasallus, tit. 26. si de feudo desinit conuentioni sit, c. ad hac, vers. Nisi seruitium, tit. 28. hic finitur lex, & cap. vltimo, vers. Sed eum nunciatum ei fuerit, tit. 36. an il- le qui interfecit fratrem domini sui feudum amittat, his adiuncto c. Imperiale, §. seruitur, illic. Vo- carus à domino suo, in eadem expeditione spatio competenti, temerè venire supersederit, tit. 55. de prohibita feudi alienat. per Fredericum, libro secundo feudorum, que iura sic mirabiliter componit, lat. in prælat. feudor. numer. 64. & 65. cum duobus, se- quentibus; vbi late rem explicat Quomodo etiam 94. * interpretanda est communis Doctorum tra- ditio, absolute statuens, vasallum ad reale etiam seruitium, seu pensionem domino obli- gatum, etsi per biennium vel triennium, imò & per mille annos ab eius præstatione cessau- erit, non cadere à feudo, quemadmodum emphy- teuta cadit ab emphyteusi, quam pluribus re- latis resoluit Iulius Clarus §. feudum quest. 51. Aluarus Valacus de iure emphy. quest. 39. num. 6. in 7. differentia, Ioannes Baptista Villalobos in arario commun. opin. litera F, num. 24. Intriglio- lus d. quest. 9. num. 188. & 189. procedit namque cessante requisitione, aut interpellatione do- mini, non etiam illa interueniente, quia ex tunc vasallus parere recitans, feudo priuari poterit, vt & apud nos constat ex l. 8. in princip. tit. 26. iuncta l. 9. in fin. tit. 25. part. 4. nisi scilicet aliter conuenient sit. vt ad certum tempus sub feudi priuatione seruitium exhibeat, & dominus con- uentione vri velit, qui ea tunc seruabitur. Tum ex regul. l. contrarius 23. vers. Excepto, ff. de regul. iur. cum similibus ibi me relatis sub cap. vlt. cum præsertim ex ea, quæ in feudali materia præscripta est in cap. 1. §. fin. tit. 4. quid sit inuesti- tura, cap. 1. illic: Propter renouem inuestitura, tit. 18. de duobus fratribus cap. 1. tit. 30. de feudo ser- uina & cap. 1. tit. 48. de feudo non habente pro- priam feudi naturam, lib. 2. feudor. l. 1. vers. E esse feudo illic: Si fallerent al. senior las posturas, que con- el. p. 1. l. 2. vers. vltimo & l. 4. illic: E que guar- daræ, & compliri las posturas, que p. 1. con. el. tit. 26. part. 4. cum vbiq. notatis, & latissime à Camil- lo Borrelo post plures à se congestos in sum. decif. 1. part. tit. 24. a num. 599. ad 618. & in terminis resoluit Decius conf. 138. a numero quinto vers. Et ideo hæc præmissis. Vnde * aliud colligitur exemplum, in quo feudum ob- culpam vasalli amittitur, si scilicet pacta in eo sibi apposta non seruauerit, quod & in emphy- teusi locum habet, vt resoluit Socin. senior. conf. 167. num. 13. vol. 2. Cardin. Patif. conf. 89. num. 4. vol. 4. & post alios Camill. Borrell. in sum. decif. 1. p. tit. 3. n. 283.

inve emphyteut. Camillus Borrellus in summa de- cif. 1. part. tit. 33. a num. 106. ad 111. Petrus Bar- bol. in d. l. 2. num. 338. Cod. de prescrip. 30. vel 40. am. Augustin. Barbol. in collect. ad Tex. in dist. cap. fin. de locato a num. 3. & latius variè am- plians, ac limitans a num. 46. ad 89. In feudo ve- rò Textus in cap. si quis miles, d. tit. 21. de feudo sine culpa non amittendo, libro 1. in cap. denique, §. si vasallus. tit. 22. qua fuit prima causa benef. amit. cap. 1. tit. 38. de vasallo, qui contra constitu- tionem Lotharij benef. alienauit, cum tit. sequenti, c. 1. si quis vero, tit. 52. de prohibita feudi alienatione per Lothar. & c. 1. §. nos auem. & §. callidus, tit. 55. de prohibita feudi alienat. per Fredericum, cap. vlt. tit. 73. (ex edit. Cuiacij) de alienatione feudi, libro 2. feudor. l. 10. tit. 26. part. 4. & vltra ordinarios vbiq. maxime Gregor. Lopez in d. l. 10. late quoque prosequuntur, & explicant Iulius Cla- rus §. feudum, quest. 31. cum multis sequentibus Petrus Dueñas d. regul. 40. per totam, Galpar. Antonius Theaur. quest. forens. lib. 1. quest. 53. per totam, An- dreas Gaillius prælat. obseruat. lib. 1. obseruat. 217. numero primo, ac post innumeros alios Ca- millus Borrellus in summa decif. 1. p. tit. 33. a num. 1. ad 66. latissime Henricus Rosental. de feudis, cap. 9. conclus. 1. cum sequentibus, Ioannes Zabeilus in- stit. feudaliu. exercit. 8. conclus. 4. litera B, & utrumque obseruarunt, feudum in hoc inter- plura alia emphyteusi æquiparantes, Aluarus Valacus de iure emphyteut. quest. 38. numero 4. cum 7. segg. Nicol. Intrigliol. de feud. quest. 12. a numero 32. ad 48. Sed & pluribus aliis modis ob- culpam, vel delictum vasalli feudum finitur, vt constat ex c. vni. tit. 5. & 17. quibus modis feud. amit. cap. 1. & 2. d. tit. 21. de feudo sine culpa non amittit. lib. 1. cap. 1. in princip. tit. 23. in quibus causis feud. amit. (alias incipit beneficium quid sit & quibus modis, & c.) & cap. 1. in princip. cum suis 38. tit. 24. que fuit prima causa benef. amit. lib. 2. feud. l. 8. & 9. & d. l. 10. vers. Ottoli decimos, tit. 26. part. 4. lateque prosequuntur vltra ordinarios vbiq. Iul. Clar. lib. 4. §. feudum quest. 24. numero 1. vers. Caterum regula, & quest. 48. 49. 53. 54. 55. 57. & 59. iuncta quest. 62. Intrigliol. de feud. quest. 7. 3. cum 25. segg. vbi 50. prosequitur causas amittendi feudi, plures quoque separatim enumerat, late ex- plicans, Camillus Borrellus in sum. decif. 1. p. d. tit. 34. a numero 89. ad 152. numer. 258. num. 111. cum 4. sequentibus, & a num. 363. ad 374. Zabe- lous d. concl. 8. & segg. Rosental. de feud. c. 10. & 11. per tota. Secundo obseruandum est, regulam in feudo præscriptam, vt ob alienationem irrequisito do- mino factam, nedum illud amittatur, sed & ad dominum liberè redeat, vt possit de illo ad libitum disporre duntaxat procedere in feudo nouo, siue denuo acquisito ab alienante, vel simpliciter, quod infome dicitur, vel aperte pro se & liberè, quod dicitur pactationum, siue ex pacto, & providentia, ad quod illud re- ducitur, iuxta tradita à Iul. Claro §. feudum quest. 9. numero 6. & quest. 76. numero 1. Pater Molin. de iust. & iure tom. 2. tract. 1. disp. 473. numero 21. nempe ideo, quod tale feudum acquisitionis, do- mino præiudicare nequit per alienationem eo irrequisito factam, posteris autem suis * vt po- te de re propria disponens vtique potest, ex- 28. vers. Nihil enim ff. de acquir. rerum domin. §. per traditionem, sub eodem vers. instr. de rerum di- uisione, l. in re mandata 21. vers. Nam sua quidem R. 2. C. mandati,

C. mandati. l. dudum 14. versic. Vnusquisque suo arbitratu, Cod. de contrahenda emptor. iuncta l. ea que 7. illic: Ea qua a patre geruntur, non decet pro disciplina militari a filiis ad iratum reuocari. Codice de restitut. milit. confert regula Text. per argumentum a contrario sensu in l. lex vetustigalis 31. ff. de pignoriis, & in l. nemo plus 54. l. quod ipsi 143. alias 185. cum aliis ff. de regul. iur. nec proinde posterorum etiam requiritur consensus, vt ipse alienatio a vasallo facta praeiudicet; prout requiretur * si feudum antiquum esset, ab aliquo nempe ascendente, seu parente communis agnationis, sibi & ei acquiritum, ne alius liberi, siue agnati ab illo descendentes talem alienationem reuoceant, quemadmodum constat ex cap. 1. §. hoc quoque titulo octauo de successione feudi, libro primo in cap. (aliis, §.) Titium filios, titul. 26. ff. de feudo defuncti contentio sit. cap. 1. titul. 39. de alienatione patris feudi, & cap. vnic. titul. 49. de eo, qui finem fecit agnato feudi patris libro secundo feudorum, cum his quae glof. & Doctores vbiq; communiter adnotant, maxime Iacobus Aluarotus, optime prae alius rem explicans, idem in cap. 1. numero quarto, versic. Oppono ab extra, quemadmodum feud. ad filiam periret, & latius ipse per plures conclusiones in cap. 1. §. fin. numero 16. & segg. sub titul. que fuit prima causa beneficii amittendi, Iulius Clarus §. feudum, quest. 41. & 42. Dom. Molin. de primogen. lib. 2. cap. 10. num. 71. versic. Si vero solum, Ioannes Garf. de expens. cap. 12. num. 44. versic. Aliud est, Andreas Gall. praef. obseruat. lib. 2. obseruat. 49. num. 7. & obseruat. 10. num. 12. & ad eum Bernard. Graueus alios congerens conclus. 49. num. 2. (qui conclus. 50. late disputat de feudo nouo iure antiqui concessio Hartmanus Pistor, optime ad partes disputans tam in feudo nouo, quam antiquo, ac sic tandem concludens, quest. iur. libro secundo quest. 4. cum decem segg. latissime Henricus Rosental. de feud. cap. 6. conclus. 69. a numero 27. capite 7. conclus. 7. per totam, cap. 9. conclus. 65. cum pluribus sequentibus, & cap. 11. conclus. 1. & 2. cum aliis, iunctis ipsius notis locupletisimis.

100 Tandem & illud praenoscere iuuabit, quod in feudo nouo, etiam per mortem acquirentis vacante, tantum liberi eius succedunt, non autem consanguinei collaterales, etiam de feudo simul inuelti, ita vt quilibet in eo portionem suam habeat, nam adhuc in altera parte vacante consors consanguineus non succedit, nisi aliud expresse cautum sit, cap. 1. §. cum vero, versic. Sin autem vnus, titul. 1. de his, qui feudum dare possunt, cap. 1. §. vltimo, versic. In alio vero feudo, tit. 8. de success. feudi, cap. si duo fratres, titul. 14. ff. de feudo marchia. cap. vnic. titul. 20. de beneficio fratris, lib. 1. cap. vnic. §. quod ita intelligendum, versic. Si enim, titul. 11. de success. fratrum, cap. vnic. in principio, titul. 12. de fratribus de nouo beneficio inuestitura, cap. vnic. versic. vltimo illic: Propter tenorem inuestiturae, per argumentum a contrario sensu, titul. 18. de duobus fratribus a Capitaneo inuestitis, libro secundo feudor. & vbiq; glof. & Doctores communiter; inde deducentes, in feudo nouo regulariter iuri accrescendi locum non esse, & vltra eos, & alios tradit Masuerius in praxi, titul. de feud. num. 12. lateq; profequuntur, nonnullos congerentes casus, in quibus ea regul. fallit, Iulius Clarus §. feudum, quest. 77. per totam, Menoch. conf. 464. a num. 4. lib. 5. & de praesumpt. lib. 3. praesumpt. 23. a nu. 22. Henricus Rosental in

numeros alios Doctores in notis cumulans, de feudis cap. 6. conclus. 73. 74. & 75. & cap. 7. conclus. 98. ex nu. 4. Adeoque * multominus consors consanguineus reuocare poterit alienationem feudi, ab acquirente factam vt colligitur ex cap. vnic. §. item si fuerint, quibus modis feud. amitt. iuncta glof. verbo reuertitur, recepta a Baldo, & Aluaroto numer. 1. 2. & 6. Praeposito num. 1. Laudensi numer. 8. & 9. Afflict. num. 2. 3. & 4. & a num. 18. (vbi bene explicat) & ceteris communiter ibi, vt testatur Hartmanus Pistor, quomodo id in eo Text. probati neget, aliter eum intelligens, quest. iur. libro secundo quest. 4. a num. 82. part. 1. & Henricus Rosental. communem illius §. interpretationem, quam nos sequimur, magis probans in tractat. de feud. cap. 9. conclus. 65. num. 2. & in notis lib. G. & cap. 11. conclus. 1. num. vltim. & in notis lib. D. Nisi in casibus, * in quibus, & filij feudi noui alienationem a patre acquirente factam reuocare possent, puta si illum etiam factum, in illius feudi acquisitione interuenisset, id simul cum patre a domino stipulantium, aut pro ipsis quoque concessum, expresse vel tacite acceptantium, vel si filiorum quoque tamen in eo actu minime interuenientium contemplatione aequè principaliter feudum concessum fuerit, intuitu forsitan seruitiorum, quae & ipsi filij exhiberint concedenti, aut si id aliis clare ex coniecturis constaret, cum in his omnibus casibus eis simul a principio ius quaesitum fuerit, quod absque eorum facto, seu consensu ipsis tolli nequit, ex regul. l. 1. ff. de his qui sui sui vel alieni iur. l. id quod nostrum 11. iuncta l. non debet 74. ff. de regul. iur. & vtrumque post Bald. Praep. Iserniam, Afflictum, & alios obseruauerunt Pinellus in l. 1. §. part. numero 98. versic. Ex quibus colligitur, & versic. Inde sequitur, Cod. de bonis matris Iacobus Thomingius questio. seu de cision. 13. numero sexto & septima, Hartmanus Pistor quest. iur. libro secundo questio. 4. numero 88. & 91. part. 1. & part. 2. quest. 20. num. 14. Henricus Rosental. de feud. capite sexto, conclus. 69. numero 28. capite nouo, conclus. 65. numero undecimo, cum relatis litera l. & conclus. 66. a numero 6. cum relatis litera F. Morqueh, idem in emphyteusi cum pluribus resoluens, de dissol. bonor. libro primo, capite sexto, a numero 28. ad 30. Domin. Castil. quosid. controuersiarum libro quarto capite 5. a num. 33. Quomodo * accipiendum est, alioqui refellendum, quod generaliter docent, & magis communiter receptum testantur Valascus de iur. emphyteu. quest. 49. num. 38. versic. Sed quantum ego, Fauus Turretus consil. 61. lib. 1. quasi per totum, quem refert & sequitur Antonin. de Amato war. forensium resolut. lib. 1. resol. 30. nu. 14. nempe patrem in feudo, & emphyteusi nouis, pro se & filiis quaesitis, non posse illis praeiudicare per alienationem, aut translationem interquisito domino in alium factam, procedit namque vbi filiorum etiam factum, vel contemplatio in acquisitione intercessisset, quibus tantum casibus filij talem alienationem reuocare possent; quicquid hos casus velut indubitatos tantum referat Valascus dist. quest. 49. numero 8. 9. 10. & 11. in iisdem namque casibus reuocare etiam poterit consors consanguineus alienationem feudi ab acquirente factam, vt paulo ante commemorati resoluunt, & pro comperto habent, maxime Rosental. dist. cap. 6. conclus. 69. num. 31. cum relatis liter. KK. & d. cap. 9. conclus. 65. num. 13. & 14. cum relatis liter. Z. M. & N. & cap. 12.

DISSERTATIO XVI.

De eadem rursus emphyteuticæ, vel feudalis renouationis materia, nonnullis declarationibus exornata, quibus ferè omnes casus explicantur, in quibus illi locus esse vel non esse potest, ad quamplurimum, maxime feudalis iuris capitum intellectum.

SUMMARIUM.

- 1 Erratur plerumque perniciose sub auctoritate iuris scientia.
- 2 Renouatio ius in descendibus ultimi possessoris emphyteuticæ, vel feudalis plurimum competit, quam aliis proximioribus collateralibus defuncti.
- 3 Denegari collateralibus plures affirmantur, ibidem.
- 4 Contrarium plures alij docuerunt, renouationis ius concedentes proximioribus usque ad quartum gradum.
- 5 Feuda regulariter agnationis qualitatem exigunt, ibid.
- 6 Renouationis ius in feudis ita demum competit, si eam petentes, proximiores defuncto sint per virilem sexum, nisi aliud ex inuestitura constet.
- 7 In emphyteusi conceditur proximioribus, ex quocumque latere defunctum attinentibus, nisi prior inuestitura, siue emphyteuticæ concessio solis agnatis admittatur, contra Masuerium.
- 8 Agnatorum & cognatorum differentia iure civili sublata sunt, ibid.
- 9 Renouationis ius in emphyteusi ita demum agnatis solis conceditur, si ita se habeat eius rei usus, & communi obseruantia.
- 10 Conceditur simul pluribus consanguineis in eodem gradu existentibus, dum tamen inuestitura tenor non repugnet, contra Masuerium.
- 11 Et competat, necesse non est, quod consanguineis, renouationem petentes, sint etiam heredes ultimi emphyteutæ, vel feudatarij, ita ut alius excludatur ab extraneis hereditatis institutis, aduersus Imol. & alios.
- 12 Nisi emphyteusi, vel feudum hereditaria sint, vel absolutæ, vel secundum quid, & quare?
- 13 Emphyteusi, & feudum vel sunt merè familiaria, siue ex pacto, & prouidentia, vel merè hereditaria, vel mixta, & qualia sint primi generis?
- 14 In familiaribus soli descendentes primi acquirentis succedunt, licet defuncto heredes non sint, quia vel alij sint ab eo instituti, vel si ipsi scripti sint heredes, hereditatem tamen repudiauerint, prout facere possunt sub distinctione hic tradita inter emphyteusim, & feudum.
- 15 Merè hereditaria qua sint? & notata differentia quoad conceptionis modum inter emphyteusim secularem & Ecclesiasticam.
- 16 Mixta, siue secundum quid hereditaria, qua sint?
- 17 Feudum alicui pro se, & heredibus simpliciter concessum.

cap. 12. conclus. 2. num. 1. 2. & 6. cum relatis litera A.

105 Quibus sic praecognitis, facilius iam appareret ratio tum dubitandi tum decidendi ad Text. in dist. capite 2. de feudis, in relato versic. Ad hoc, innoto versic. Atque in secundo, vbi cum propositum esset, vasallum alienasse feudum sibi ab Ecclesia concessum, ita ut ob talem alienationem illud amitteret, & ad Ecclesiam ipsam de uolueretur, & consequenter licitè, nempe absolute Ecclesiae consensu siue eius Praelato inquisito; illud concessum est, an Praelatus ipse posset feudum concedere filio, vel agnato, vel consanguineo alienantis, & posse respondit Innocentius 3. ratio dubitandi illa fuit quod vasallo, qui feudum ipsum acquisiuit, per alienationem excludi; eius quoque filij, & consanguinei, tamen eiusdem feudi consortes, regulariter, vbi aliud non esset in pactum deductum, vel ex coniecturis clare constaret, vt diximus, omnino exclusi erant. Decidendi vero illa fuit apertissima, quod etsi iure ipso tam filius quam consanguineus feudi consors, ab eo, vel parte eius alienata, qua alienantem contingebat, penitus forent exclusi, quoniam id per alienationem domino fide Ecclesiae fuit commissum non tamen per hoc Praelati potestas sublata est, vt quemadmodum extraneo feudum sic alienatum pro libito dare posset, possit etiam si velit, de eo filium alienantis, vel consanguineum consortem inuestire, cum talis filius, vel consanguineus, id neque ex successione, neque ex iure accrescendi, sed ex nouo Ecclesiae beneficio consequatur, tamen Ecclesiae respectu feudum dicatur antiquum, eo quod iam antea dari solitum fuerit, ita ut nec noua solemnitas in huiusmodi inuestitione requiratur, nec ex ea quasi contrarium facta peritiorum incurratur, vt ad praecedentem illius Textus partem obseruauimus, & hac eius in hac secunda parte planissima interpretatio est, quam licet obsecrare, & inuolente senserunt glof. ibi sub verbo inuestire, Hostien. numero secundo, ad idem verbum, Ioannes Andreas numero quinto, Butr. numero undecimo, Zabarell. numero 1. & 6. Abbas numero octauo, versic. Et ad istum Textum, in lola numero 4. 7. 8. 14. & 15. & Cujacius circa medium, versic. Eademque ratione, Viuianus in rationali ad eundem Text. in 2. dubio.

106 Denique non obstat vltim. argument. pars, quod argument. ex legibus civilibus sumptum nullum possit Ecclesiae praerudicium afferre, quia negamus, argument. quo mouentur qui renouationem emphyteusis, etiam Ecclesiasticæ, descendentes, agnatis & hereditibus vltimi emphyteutæ concedunt, ex solis legibus civilibus sumptum esse, cum nitatur etiam canonicis constitutionibus, & naturali aequitate, quam Ecclesia maxime colit, & amplectitur iuxta superius tradita a num. 14. * * *